

Prológus

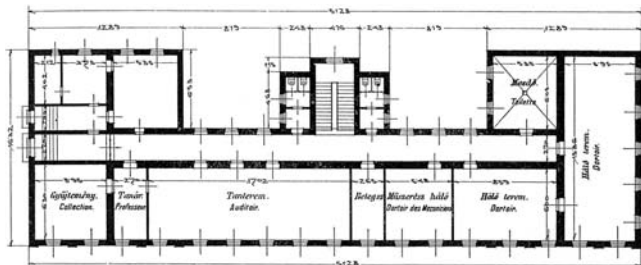
HORVÁTH LÁSZLÓ

lacibacsi@puskas.hu

Éppen tizenöt esztendeje, 1991 őszén megkeresett Stoczek utcai adjunktusi magányomban egy volt levelező tanítványom, a Puskás Tivadar Híradástechnikai Szakközépiskola tanára és közölte, hogy közös anyaiskolánknak nincs igazgatója, javasoljak valakit... Akkortájt a számítógép-architektúrák izgattak, munkaerő közvetítéssel nem foglalkoztam; így egyéjszakányi gondolkodás után jobb híján magam vállalkoztam a feladatra. Megpályáztam a Fővárosi Közgyűlés által fenntartott szakközépiskola igazgatói címét és 1992. július 1-jével meg is kaptam azt. Renegát lettem. Egyetemi kollégáim döbbenetben néztek rám: egy inasiskolába mész tanítani? Itt hagyod a „Szentélyt”, a híradástechnika „Basilica Maior-ját”, a Stoczek utca kettőt? Csibi professzor úr egyenesen hittérítőnek, Albert Schweitzernek nevezett, aki a „vadak között” fogja az ígét hirdetni. Egyes elméleti – a Ludas Matyi írójáról elnevezett középiskolában végzett – „szakemberek” szerint pedig a Külső-Ferencvárosban még az áram is fordítva folyik.

Azóta már sok áram lefolyt „deróton” és sok bitet átvittek a neten... Alaposan megváltozott az infokommunikációs világ. A 2005/2006-os tanévben a Puskás volt a BME VIK legnagyobb beszállítója, mely címet a BMF Kandónál már évek óta uralja, de a legnagyobb dícséret az volt, amikor a Magyar Honvédség Kiegészítő Parancsnoksága mellett a Soproni Egyetemi Intézet igazgató professzora toborzott nálunk...

A Gyáli úti alma mater vezetői pályázatának írása közben sok mindent elolvastam. A sorok között egy dátum maradt meg bennem: „1906. november 19-én egy hathónapos vonalfelügyelői tanfolyammal indult meg a posta műszaki szakképzése”. Az ötletadó Kolozsvári Endre főigazgató úr, későbbi államtitkár volt, de a helyszínre csak homályosan emlékeztem. Megvolt a dátum, de hiányzott a helyszín. Csak vártam és vártam... amikor egyszer csak megtörtént a csoda! Írhatnám úgy is, hogy „az Úr elküldte az Ő profétáját”, egy 92 esztendő Gyáli úti tanár képében. A testileg és szellemileg teljesen friss aggastyán átnyújtotta nekem a Posta 1908-ban kiadott „bibliáját”.

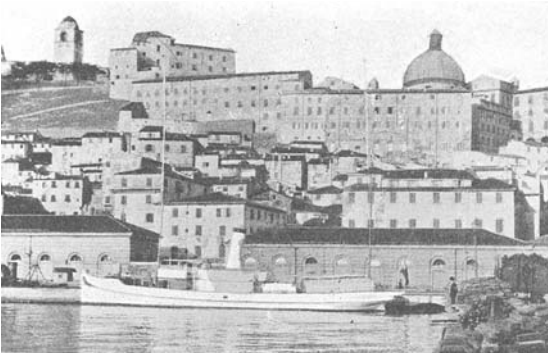

Ebben az újdonságokat leíró enciklopédiában a Készüléküzem emeleti alaprajzán „Tanár-ra”, „Tanteremre”, „Betegsz.-ra”, „Műszerész hálóra” bukkantam. A szöveg pedig azt mondta el, hogy két éve hathónapos műszerész átképző tanfolyamok folynak itt. 30-32 főt képeznek itt a „delejességre”, nagy sikerrel. Meglett hát a helyszín; a Gyáli út – itt kezdődött éppen 100 éve a postai műszaki szakképzés! Erről, vagyis a Vonalfelügyelő tanfolyamról, a Posta Műszerész Tanonciskoláról, a Puskás Tivadar Távközlési Technikumról és a Felsőfokú Távközlési Technikumról szól Heller Ferenc műszaki igazgatóhelyettes úrral együtt írt „A 100 éves Gyáli úti szakképzés” című cikkünk.

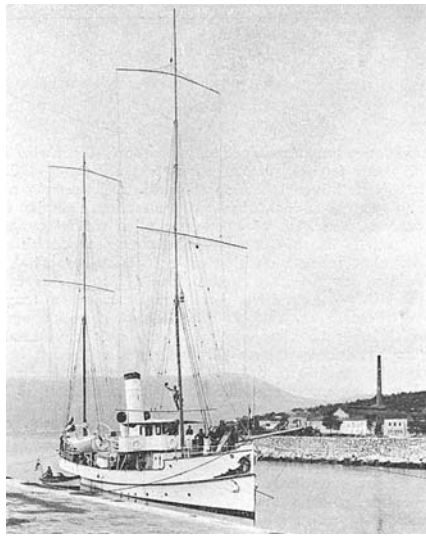
Ha a neten találtam volna a fontos adatot, akkor az 'x'-re kattintva biztosan bezártam volna a témát, de egy könyv az más! Legalábbis nálam, így továbblapoztam... Nem sokkal később újabb gyöngyszemre bukkantam a „Drótnélküli telegraphia Magyarországon” című fejezetben. Ebben az írásban arról számol be a szerző, hogy öt évvel Marconi sikeres kísérletei után a Magyar Királyi Posta szakemberei az Adrián sikeres szikratávíró kísérleteket hajtottak végre.

A csapat a fiumei Vegyészeti gyár kéményére – körülbelül 50 méter magasra – antennát szerelt. Alatta a fabódében szikratávíró adót és vevőt szerelt össze, valamint elkészítette az ellenállomást is az „Előre” postahajón. 1906. augusztusában és szeptemberében folytak kísérletek.

1906. szeptember 1-jén a hajó egészen az olaszországi Anconáig jutott. Végig kiváló összeköttetést regisztráltak a két rádiótáviró állomás között, annak ellenére, hogy Fiume egy hegyekkel körülvett völgyben található.

Heuréka! Megtaláltam az első magyar regisztrált rádiótáviró-összeköttetés egyetlen nyilvános publikációját! ...És éppen 100 éve volt.

Több sem kellett! Megkerestem rádióamatőr társaimat; szikratávirót építettünk, ha nem is kohéreses, de detektoros vevővel. Elmondtam a hírt Antenna Hungáriás barátomnak – a szintén volt Puskás-diák – Tormási György doktornak. Stábot szerveztünk, hajót béreltünk (pontosabban úszójárművet: kompot), akadt egy filmrendező, operatőr is... és „megismételtük” az eredeti helyszínen, nem eredeti eszközökkel a 100 évvel ezelőtti kísérleteket. Az expedícióról szól dr. Pomozi András igazgatóhelyettes úrral közösen írt „A hazai rádiózás születésének 100. évfordulója” című cikkünk. Balás Dénes kultúrtörténész iskolatársunk is tollat ragadott, majd többszáz órai internet- és könyvtárböngészés után megírta „Az 1906-os adriai szikratáviró kísérlet eszközei” című cikkét.

Két írás persze kevés lett volna egy konferenciához, illetve egy Híradástechnika-különszámhoz, ezért a szakma két kiválóságát felkérve tudományosan is bevezetve lett a drótnélküli telegráfia témaköre, név szerint dr. Zombori László: „A rádióhullámok felfedezése” és dr. Pap László: „A magyar rádiózás 100 éve” című anyagával.

A folytatásról Dósa György és dr. Tormási György: „A hazai rádiózás gyermekora” című cikke szól. A zárszót pedig dr. Kántor Csaba, a PKI igazgatóhelyettese vállalta magára „Mi lett a gyerekből?” címmel.

A másik 100 évesről, vagyis a Gyáli úti alma materről és az azt most megvalósító Puskás Tivadar Távközlési Technikumról szólnak a további írások.

Kérjük a Tisztelt Olvasót, hogy olvassa olyan szeretettel és lelkesedéssel – a Híradástechnika szellemiségétől talán kissé távolálló népszerűsítő cikkeket –, mint amilyen odaadással készítették azokat szerzőik.

*dr. Horváth László,
a PTTT jelenlegi igazgatója,
volt Gyáli úti diák*